

Pünkösdsvasárnap

ApCsel 2,1-11

„Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek”

Amikor elérkezett pünkösöd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: „Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek? Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Judeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Líbia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.”

Az Apostolok Cselekedetei bevezetésében olvasható szakasz két nagy részre tagolódik. Egyrészt a pünkösdi „lángnyelvek” csodájának leírására (1-7), majd pedig ennek következtében a misszió sikerét bemutató helység- vagy néplistára (7b-11). A keresztény olvasónak könnyen félreérthető az 1. versben olvasható pünkösöd ünnepére tett utalás. Itt ugyanis egy zsidó zarándokünnepről van szó, amikor Izrael minden fiának meg kellett jelennie az Úr előtt (Kiv 34,23; MTörv 16,16) Jézus korában, a jeruzsálemi templomban. Az ünnep a szövetségekötésre emlékeztetett (Kiv 23,16) és az aratási munkához is kötődött (34,22). Nevezték a hetek ünnepének is, mert 7 héttel a kovásztalan kenyér ünnepe után ülték, és az első kévét ajánlották fel a frissen aratott gabonából. Egyben hálaadó és örömmünepnek is számított, amelyen illetl önkéntes adományokat adni a szegényeknek (Lev 23,17). A pünkösöd tehát eredetileg földműves ünnep volt, és csak a Kr. e. II. századtól erősödik a szövetségre való emlékezés jellege. Ilyen emlékünnepként ülték meg Kumránban is.

Jézus halála és feltámadása után az első alkalommal Jeruzsálemben ehhez kötődik a Szentlélek eljövetele, amelyben hagyományosan

120 személy részesült. Annak ellenére, hogy viszonylag hosszú elbeszélésről van szó, mégsem tárja fel teljes egészében a pütkösdí csodát, amelynek két külső eleme van: a szél zúgása és a lángnyelvek leereszkedése. Belső hatása viszont az emberek lelkesedésében mutatkozik meg. Hosszú távú hatása az apostolokon látszik meg, hiszen a Jézus feltámadásában való hitük és a keresztény misszió fontossága ettől kezdve elemi késztetés életükben. Egyik szöveg a glosszoláliára, vagyis az elragadtatásra utal (vö. 1Kor 12,10.14,2-9; ApCsel 10,46.19,6). Ez semmiféle nyelvet nem jelent, hanem csak az elragadtatást kifejező hangsorok megszólaltatását. Másutt a „dialektosz” szó olvasható, ami a nyelveken való beszélés csodájára utal. Meg kell mondanunk, hogy Lukácsnak nem volt saját elképzelése a glosszoláliáról. De nem szabad elfelejtenünk, hogy a pütkösd zsidó ünnepe a Sínai-hegyi kinyilatkoztatás ünneplését szolgálta. Az erről szóló zsidó elbeszélés a Kiv 19 alapján az etióp Hénoch könyvében (14,8-15) található, amely arról számol be, hogy Isten a Sínai-hegyen hangot keltett, amely tűzzé változott és beszédként mindenki számára érthetővé vált. A zsidó haggada szerint Isten hangja a Sínai-hegyen 70 nyelvre oszlott szét, mert ekkoriban úgy gondolták, hogy a világon 70 nyelvet beszélnek. Jézust megelőzve Keresztelő János is utal erre, amikor arról prédikál, hogy a Szentlélekben és a tűzben fog megkeresztelkedni (ApCsel 2,2). Nyilvánvaló, hogy az ünnepi megemlékezés irodalmi hagyományának ismerete jó eszköz volt eme rendkívüli lelki jelenség bemutatására. Sőt a Szentlélek eljövételének üdvtörténeti jelentőségét is be tudták mutatni ezzel az eszköztárral. Az olyan jelentős esemény, mint a sínai törvényadás nemcsak a zsidók számára, hanem az egész emberiség számára is fontos.

A Szentlélek hatása minden esetben az egyén vagy az egyénekből álló közösség lelkében hoz létre változást, de nem minden esetben ilyen hatékonyan és egyetlen pillanat alatt. Nagyon nehéz megjósolni, vajon mikor kezd egy tanítás miatt úgy lelkesedni valaki, hogy mindenét átadja. Az Istentől való benső függés sokak számára titok marad, hatása viszont egyértelműen pozitív mind a közösség, mind pedig az egyén számára.